

ConSORCI Institut d'Estudis Territorials

1. Objectius i àmbits d'actuació

L'Institut d'Estudis Territorials (IET) és un consorci amb personalitat jurídica pròpia creat l'any 1992, integrat per la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament de Política Territorial i Obres Públiques i la Universitat Pompeu Fabra.

L'Institut és un centre de recerca dedicat al seguiment de la teoria i de la pràctica territorial i urbanística i a cobrir les llacunes de temes poc conreats. Entre les seves funcions podem remarcar les següents:

- Recollir, sistematitzar, tractar i difondre informació de base i afavorir la interconnexió de bases de dades.
- Promoure i elaborar estudis de tota mena i assessorar sobre problemes territorials i urbanístics.
- Impulsar, des de l'òptica espacial, el tractament pluridisciplinari del medi ambient, de les estructures, de les infraestructures i dels serveis, tant des dels vessants tècnic, econòmic i social com des dels camps de la planificació, la regulació i la gestió.
- Promoure i assumir, si cal, l'ensenyament de les matèries relacionades amb l'organització del territori en general i amb la planificació en particular.
- Fomentar els intercanvis d'idees i de metodologies.
- Assegurar la difusió de coneixements i d'informació.

Per assolir els objectius esmentats, l'Institut d'Estudis Territorials complementa les activitats d'estudi i de recerca amb el foment de la formació permanent i també amb seminaris, debats, conferències, publicacions i assessorament, sempre en col·laboració amb les institucions docents, de recerca, de gestió o de qualsevol mena interessades en l'ordenació del territori i l'urbanisme.

2. Activitats

2.1 Activitats pròpies d'interès permanent

i) Projectes de recerca

Prospectiva territorial de l'aplicació d'una font d'energia neta, abundant i barata. Estudi previ

Quines conseqüències tindria sobre el territori l'aparició d'una forma d'energia, neta, abundosa i barata? Quin tipus d'actuació sobre el territori tindríem en un món on l'energia deixés de ser un límit (es podria accedir a tota l'energia que necessitessim), un problema (no provocaria impactes ambientals negatius) i un cost (deixaria de ser una despesa significativa).

Estudi previ realitzat amb la col·laboració de Periscopi de Prospektiva i Estratègia (Jordi Serra del Pino).

Indicadors d'eficiència i qualitat territorial

A fi de crear un base d'informació sobre indicadors territorials, durant l'any 2002 s'ha analitzat, documentat i s'ha fet el seguiment d'una sèrie d'experiències internacionals en aquest camp: *Quality of life barometer*, *Urban Audit*, ELTIS, indicadors per al transport urbà sostenible de les Nacions Unides, OCDE, UITP, etc.

Models sectorials i integració en models complexos

Desenvolupament d'un "Laboratori virtual del territori (LVT)". Edició del CD-ROM "Eines de modelització territorial: models explicatius i prospectius de la complexitat del territori". El Laboratori virtual del territori pretén un balanç entre la capacitat explicativa dels models complexos i la capacitat predictiva i d'avaluació. Incorpora models de previsió basats tant en formulacions explicatives de fenòmens complexos com en formulacions capaces d'oferir previsions versemblants i mesures d'avaluació per comparar l'impacte d'accions exteriors sobre un sistema territorial.

Model d'usos del sòl

Recerca bibliogràfica internacional sobre modelització d'usos del sòl.

Anàlisi territorial de l'impacte de les infraestructures a Catalunya

Curs de formació sobre el model atic per a la simulació i l'anàlisi territorial de l'impacte de les infraestructures.

ii) Estudis**Anàlisis territorials i urbanístiques a escala internacional**

En el marc de les activitats permanents de l'IET de Benchmarking i d'observatori de "bones pràctiques" internacionals sobre la planificació territorial metropolitana i regional, durant l'exercici de 2002 s'ha completat un estudi comparatiu de la planificació territorial a diverses àrees metropolitanes i regions urbanes europees.

Així mateix, s'ha ampliat i analitzat la base documental sobre planejament territorial a escala europea amb materials referents a l'ESDP (esquema de desenvolupament de l'espai comunitari), l'SPESP (Programa d'estudis per a la planificació espacial europea), l'ESPON (Xarxa d'observació de la planificació espacial a Europa), xarxes TEN/TINA (xarxes transeuropees per a la UE i països candidats), Llibre Blanc del transport, plans estratègics, EUEDS/EEDS (estratègia de la UE per al desenvolupament sostenible / estratègia espanyola per al desenvolupament sostenible), etc.

Transport i territori

Informes per a la Secretaria de Planificació Territorial del Departament de PTOF durant el 2002 i participació en grups de treball:

- Elaboració d'un informe sobre indicadors d'infraestructura de transports de ciutats europees no capitals d'estat.
- Elaboració d'un informe comparatiu sobre la xarxa d'infraestructura fixa de 20 àrees metropolitanes europees, americanes i asiàtiques.
- Participació a sessions del SITCAT (Model de transport de Catalunya del Departament de PTOF).

Pla territorial metropolità de Barcelona. Tancament de la proposta inicial

- Supervisió final de les monografies temàtiques sobre qualitat urbana i sobre habitatge, així com de les monografies comarcals.
- Edició d'un CD-ROM amb totes les monografies justificatives de la proposta 1998 del Pla territorial metropolità de Barcelona.
- Traducció al castellà de la documentació bàsica de la proposta 1998 del Pla territorial metropolità de Barcelona (Memòria, normativa, estudi econòmic-financer i plànols d'ordenació).
- Traducció a l'anglès de la documentació bàsica de la proposta 1998 del Pla territorial metropolità de Barcelona (1a fase).

Actualització dels usos periurbans a l'àrea metropolitana de Barcelona

Actualització del GIS disponible d'usos periurbans de l'àrea metropolitana de Barcelona (tall de 1992) amb el període 1992-1997, consistent en digitalitzar les activitats ampliades o aparegudes en aquest període, generar la corresponent fitxa tècnica (base de dades alfanumèrica) i completar-la amb la informació consultada de les activitats que disposen d'expedient d'urbanisme en sòl no urbanitzable (tipus 46). Per la base gràfica s'utilitzen tècniques de fotointerpretació gràcies als ortofotomapes georeferenciats de l'ICC. Hi ha un document provisional que presenta els resultats més generals.

iii) Xarxes temàtiques

METREX. Xarxa d'àrees i regions metropolitanes europees

Participació a la Conferència Biennal de Tessalònica (maig 2002), a la reunió semestral de Gènova (octubre 2002) i a grups d'experts sobre "planificació de grans esdeveniments" i sobre "governança".

Producció de documentació de suport, informes i conclusions en relació amb les esmentades reunions.

Observatoire des politiques et des stratégies de transport en Europe

Organitzat pel Conseil National des Transports (CNT) de França. Participació a les reunions a París, el 18 de gener, 31 de maig i 21 d'octubre. Redacció d'informes per a Espanya sobre "Transport i medi ambient", "Prospectiva en transports", "Notes d'actualitat".

Al web del CNT (www.cnt.fr) es pot consultar el butlletí *Transports/Europe* (números 5, 6 i 7 publicats durant el 2002) i els "Dossiers de l'Observatoire" (número 4, "Transport et environnement: les politiques en Europe" publicat el novembre del 2002).

Grup de Recerca en Logística Empresarial

El gener de 2002 es crea el Grup de Recerca en Logística Empresarial (GREL), integrat per professors de la Universitat Pompeu Fabra i per personal de l'Institut d'Estudis Territorials. El seu objectiu principal és la recerca en logística des d'un punt de vista multidisciplinar, i la seva difusió en l'entorn empresarial. El grup pretén aportar solucions que permetin millorar la competitivitat empresarial.

Al llarg d'aquest 2002 el GREL ha realitzat 13 publicacions i ha presentat en conferències i congressos 10 treballs. Consultar el web www.grel.org.

Red de investigación sobre áreas metropolitanas de Europa y América Latina

Després de la realització del seminari "El desafío de las áreas metropolitanas en un mundo globalizado: una mirada a América Latina y Europa", es va començar a consolidar la Red de Investigación sobre Áreas Metropolitanas de Europa y América Latina (RIDEAL), que agrupa, fins avui dia, 12 centres d'investigació, 5 dels quals europeus i la resta llatinoamericans. A través d'un portal d'Internet (en construcció), la realització d'un seminari anual, videoconferències i publicacions, es pretén materialitzar un procés permanent d'intercanvi d'investigació, que contribueixi a proveir de propostes sobre política territorial a l'àmbit dels desafiaments que plantegen les dinàmiques metropolitanes en aquest nou segle. Al març del 2003, es llançarà la primera publicació a partir dels treballs presentats al seminari realitzat durant el mes de juny del 2002, així com la inauguració oficial del portal www.rideal.net.

iv) Informació territorial

Observatori territorial

Ampliació de les bases de dades gràfiques i estadístiques de l'entorn SIG (Sistema d'informació geogràfica), tant amb informacions externes de l'Institut, com amb dades produïdes a partir dels estudis i recerca propis.

Sistema interactiu d'informació territorial de Catalunya

Elaboració i producció d'un CD-ROM amb el SIET de l'àrea metropolitana de Barcelona. El SIET és un sistema obert sobre bases georeferenciades capaç de suportar models

d'anàlisi del territori (previsió i avaluació) i d'orientació de la presa de decisions. La voluntat de l'IET és projectar al futur aquesta línia de treball i consolidar el SIET com una referència per a persones i institucions interessades en desenvolupar sistemes avançats per a l'estudi del territori.

Documentació urbanística i sobre Ildefons Cerdà

L'IET disposa d'un fons bibliogràfic extens, fruit dels seus treballs i d'aportacions anteriors. S'ha encarregat un informe sobre l'estat del fons i les opcions de la seva futura gestió. En aquest capítol també s'hi inclouen les tasques de realització del catàleg de fotografies digitals de l'IET.

v) Formació i divulgació

La ville étalée en perspectives / La urbanització dispersa en perspectives.

(URBDISP)

Organització amb l'Association Professionnelle des Urbanistes de Midi-Pyrénées (APUMP) del Col·loqui transnacional sobre l'extensió urbana "La urbanització dispersa en perspectives", a Tolosa, el 24, 25 i 26 de gener. Preparació en curs d'una publicació amb les ponències. Aquest col·loqui s'emmarca en un projecte admès per a cofinançament comunitari al programa Interreg III-B Sud-oest. Inici de la preparació d'un segon col·loqui que s'organitzarà a Catalunya durant l'any 2003.

Participació a les reunions del Comitè Tècnic a Tolosa, el 16 de gener i 27 de febrer.

Seminari "El desafío de las áreas metropolitanas en un mundo globalizado: una mirada a América Latina y Europa"

Seminari organitzat a Barcelona els dies 4, 5 i 6 de juny en col·laboració amb l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana i la Universidad Católica de Chile, en el marc del conveni de col·laboració signat el 15 d'abril del 2002. Ponents: 12; inscrits: 90. Preparació en curs d'una publicació amb les ponències. El programa del seminari va ser estructurat en quatre panells:

- Primer panel: transformacions físiques i planificació territorial a les àrees metropolitanes.
- Segon panel: polarització i cohesió social a les àrees metropolitanes.
- Tercer panel: base econòmica i reestructuració productiva a les àrees metropolitanes.
- Quart panel: governabilitat a les àrees metropolitanes.

Participació en màsters i doctorats

Els investigadors de l'IET han participat durant l'any 2002 com a docents en diversos cursos de postgrau, entre els quals esmentem:

- Màster professional d'estudis territorials i urbanístics (UPF, UPC, EAPC, IET).
- Doctorat de Planificació Territorial i Desenvolupament Regional (UB).
- Màster de Projectació Urbanística (Fundació UPC).
- Màster en Logística Empresarial (IDEC-ICIL)
- MBA Part time (IDEC)
- Màster en Gestió de la Qualitat (IDEC-SGS)
- Diploma de Mobilitat (IDEC-UPC)
- Màster en Anàlisi Econòmica Aplicada (IDEC)
- Doctorat en Enginyeria Municipal: Infraestructures i Serveis (UPC)
- Màster de Projectació Urbanística (Fundació UPC)

Altres

Reedició del *llibre Energón. La evolución y la energía* de Hans Hass, amb pròleg d'Albert Serratosa, amb l'editorial Katelani. Presentació a Barcelona per l'autor: 17 d'octubre.

A més, s'ha continuat desenvolupant la pàgina web de l'IET (www.ietcat.org) i s'han realitzat 10 seminaris interns.

2.2 Treballs externs i convenis de col·laboració**i) Projectes europeus*****Economic change: Micro-Foundations of organisational and institutional changes in Europe***

El projecte està finançat per la Comissió Europea dins del V Programa marc de recerca i desenvolupament. Aquest projecte està integrat per diverses universitats europees entre les quals l'IET n'és el coordinador principal. El projecte es va iniciar el dia 1 de novembre del 2002 i té previst la seva finalització el dia 1 de novembre del 2005. Les altres universitats participants són les següents:

- The Open University
- Scuola Superiore di Studi Universitari e di Perfezionamento St. Anna di Pisa.
- Wissenschaftszentrum Berlin fuer Sozialforschung GMBH.
- Institute for Management of Innovation and Technology.
- Universidad de Navarra.
- Universidad Carlos III de Madrid.

L'activitat realitzada al llarg d'aquest 2002 ha estat, durant els mesos de novembre i desembre, la preparació de la primera reunió de la xarxa d'universitats, que tindrà lloc la primera setmana de gener del 2003.

Competitive Metropolises

És un projecte de recerca amb el suport de la Comissió Europea que forma part del 5è Programa marc, que contribueix a la implementació de l'acció-clau "La Ciutat del demà i patrimoni cultural" (City of Tomorrow and Cultural Heritage) dins del capítol "Energia, Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible". El projecte analitza la transformació econòmica, el mercat laboral i la competitivitat a les aglomeracions europees d'Amsterdam, Barcelona, Berlin, Brussel·les, Copenhaguen, Strasbourg i Viena.

Durant el 2002 s'ha col·laborat, a través del *Steering Committee* (Comitè de Pilotatge), en les tasques de seguiment i control de qualitat del projecte i s'ha participat al simposi de Berlin (28-30 de juny de 2002) i a la reunió científica de Barcelona (6-10 de novembre de 2002).

Macro-economic and Urban Trends in Europe's Information Society. Estudi de cas a l'àrea metropolitana de Barcelona

L'objectiu general del projecte MUTEIS (Macro-economic and Urban trends in Europe's Information Society) és explicar els desenvolupaments regionals i urbans de la societat de la informació i l'ús d'Internet. Aquests desenvolupaments locals i regionals proporcionen ingredients essencials per entendre millor els patrons macroeconòmics globals. Es vol aprofundir en les causes de la diversitat en el desenvolupament local de l'economia digital per contribuir en el disseny i l'aplicació de polítiques públiques. El projecte està finançat per la Comissió Europea dins del V Programa marc de recerca i desenvolupament.

El projecte s'organitza en tres etapes: a les dues primeres es realitza una anàlisi comparativa de la problemàtica descrita per a cinc ciutats i àrees metropolitanes

nord-europees (*Fins-countries*). La tercera aplica la metodologia desenvolupada a les etapes anteriors a d'altres regions europees (*non-Fins countries*). Dins aquesta tercera etapa, l'Institut d'Estudis Territorials s'encarrega de desenvolupar el cas de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Durant l'any 2002 les tasques de l'IET han estat relacionades amb la cerca d'informació bibliogràfica i estadística sobre el cas de Barcelona, mentre que es defineix la metodologia que caldrà utilitzar. S'ha assistit a dues reunions del projecte que s'enumeren a continuació:

- Reunió preliminar amb el coordinador del projecte (EURICUR): primeres notes sobre casos *non-FINS countries*. Rotterdam, 25 de juliol.
- Reunió amb els socis dels *FINS-countries*: presentació dels primers resultats dels casos nord-europeus, en el marc de la Conferència *Telecities* a Vilafranca del Penedès, 3 i 4 d'octubre.

Pàgina web del projecte: <http://muteis.infonomics.nl>

The value of European Patents: Empirical Models and Policy Implications Based on a Survey of European Inventors

El projecte està finançat per la Comissió Europea dins del V Programa marc de recerca i desenvolupament. Aquest projecte es va iniciar el dia 1 de gener del 2002 i té previst la seva finalització el dia 30 de juny del 2005. Les altres universitats participants són les següents:

- Scuola Superiore di Studi Universitari e di Perfezionamento St. Anna di Pisa (coordinador principal).
- Ludwig-Maximilians-Universitaet Muenchen.
- University of Sussex.
- Technology Management Contract Centre B.V.
- Université Lumière Lyon 2.

Al llarg d'aquest 2002, s'han realitzat les següents tasques relacionades amb aquest projecte:

- Abril: primera reunió a Pisa. Definició de l'enquesta als inventors.
- Maig-juny: primera experiència pilot amb l'enquesta (5 entrevistes)
- Juny-octubre: correcció de l'enquesta segons l'experiència pilot, preparació de la segona experiència pilot, realització de la segona experiència pilot (30 entrevistes).
- Novembre: segona reunió a Munic. Processament dels resultats de la segona experiència pilot i anàlisi dels resultats. Preparació de la tercera experiència pilot.

Automation and Geographic Application of the 2000 Combined Census of Motor Traffic and Inventory of Standards and Parameters on Main International Traffic Arteries in Europe

Projecte d'automatització i aplicació geogràfica (SIG) del Cens de trànsit motoritzat del 2000, així com de l'inventari dels estàndards i paràmetres, a les principals artèries de trànsit internacional a Europa (finalització: novembre 2002).

Encàrrec de la Divisió de Transports de la Comissió Econòmica per a Europa de Nacions Unides a Ginebra (UNECE).

Les diferències salarials entre homes i dones i la valoració dels llocs de treball

L'Institut d'Estudis Territorials té encarregada l'avaluació i el seguiment del projecte europeu, coordinat per l'Instituto de la Mujer, Ministerio de Trabajo y de Asuntos Sociales, "Las diferencias salariales entre mujeres i hombres y la valoración de los puestos de trabajo", que es durà a terme durant l'any 2003.

Durant el 2002 s'ha realitzat la primera etapa de l'estudi, que consisteix en el disseny d'una enquesta específica per a l'anàlisi empírica de la relació entre salari i

característiques dels llocs de treball. En aquest sentit, s'ha realitzat una proposta d'enquesta sobre discriminació salarial, amb més de 200 preguntes dividida en tres parts: característiques personals, característiques del lloc de treball i característiques de l'empresa. Així mateix, s'ha contactat amb diverses empreses dedicades a la realització i codificació d'enquestes per tal de veure el seu interès en participar en el concurs públic que ha de convocar l'Institut de la Mujer.

ii) Convenis i treballs específics amb la Generalitat de Catalunya

Capacitat d'acollida (carrying capacity) del territori Metropolità

Encàrrec de la Secretaria de Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

L'estudi analitza, en primer lloc, les bases conceptuals i metodològiques per al procés de càlcul de la capacitat d'acollida o *carrying capacity*. En segon lloc, es tipifiquen els diferents condicionants d'aquest procés: físics o geomorfològics (pendents dels terrenys); funcionals (qualitat de servei d'infraestructures i equipaments) i de "qualitat ambiental/ecològica" (sostenibilitat). En tercer lloc, s'identifiquen i sistematitzen dins un Sistema d'informació geogràfica (SIG) les informacions i variables necessàries per determinar els sòls més aptes per acollir nous creixements urbans:

- variables de medi físic (geomorfologia, valors naturals i productius, ...)
- classificacions i qualificacions del sòl no urbanitzable
- classificacions i qualificacions del sòl urbà i el sòl urbanitzable
 - usos periurbans
 - accessibilitat del territori
 - proximitat a assentaments urbans existents
 - densitats, intensitats d'ús, edificabilitats, etc.

Finalment, a partir de les dades georeferenciades del Sistema d'informació territorial, s'estableix, per a cadascun dels subsistemes territorials que conformen el territori Metropolità, la capacitat d'acollida dels sòls urbans i urbanitzables segons el planejament urbanístic vigent (en població, habitatges i activitats). Després de contrastar la capacitat d'acollida calculada amb els escenaris de població i activitats previstos pel Pla territorial Metropolità de Barcelona; d'establir diferents hipòtesis de densitats i edificabilitats d'ús residencial, industrial i terciari i de considerar conjuntament les característiques del medi físic, els sòls protegits o "protegibles", els criteris mínims d'accessibilitat en transport col·lectiu, així com, l'exigència de contigüitat respecte dels sòls actuals ja urbanitzats, s'obtenen les necessitats futures de sòl per als diferents usos en els horitzons temporals del 2016 i del 2026.

Estudi de viabilitat per a elaborar matrius referides al mercat de treball a Catalunya en el marc de les taules input-output de Catalunya

Conveni de col·laboració entre l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) i l'Institut d'Estudis Territorials per dur a terme un estudi de viabilitat d'unes matrius referides al mercat de treball a Catalunya, complementàries de les taules *input-output* catalanes de l'any 2001 que l'Idescat està elaborant actualment.

És d'interès, atesa la importància social del treball, aprofundir en el millor coneixement dels canvis en l'ocupació, ja que l'evolució seguida pel mercat de treball és un indicador clau per a la valoració del nivell de benestar col·lectiu. La informació complementària ha de permetre seguir de forma sistemàtica l'evolució del mercat de treball a Catalunya i ha de possibilitar les anàlisis explicatives d'aquesta evolució, així com afavorir la predicció de l'evolució esperada que ha de permetre l'adopció de polítiques específiques encaminades a facilitar l'adaptació de la mà d'obra als nous escenaris.

El desembre de 2002 es va lliurar a l'Idescat la versió provisional de l'estudi de viabilitat "Mercat de treball: informació complementària per a un millor aprofitament de les taules *input-output* de Catalunya", que conté una proposta de taules i la seva viabilitat, articulada en tres blocs: taules d'ocupació, taules de salaris i taules des d'una perspectiva de gènere.

L'especialització productiva dels àmbits dels plans territorials parcials

La Secretaria de Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques s'ha interessat en conèixer l'especialització productiva dels eixos del Pla territorial de Catalunya. En aquest sentit, l'IET ha realitzat durant el 2002 l'estudi corresponent a les comarques centrals: Anoia, Bages, Berguedà, Osona i Solsonès.

L'objectiu de l'estudi és analitzar la contribució de les diferents branques productives a la producció de cada una de les comarques centrals, i reconèixer quins són els sectors més rellevants. Aquest estudi suposa un avenç en relació amb les anàlisis d'especialització productiva basades únicament en l'ocupació, ja que incorpora la variable productivitat. El treball es complementa amb una cartografia detallada de l'àmbit territorial de les comarques centrals.

Oportunitats d'estructuració del territori rural de l'àrea metropolitana de Barcelona. Xarxes de camins rurals

Encàrrec de la Secretaria de Planificació Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques a fi d'explorar les possibilitats d'estructuració del territori rural de l'àrea metropolitana de Barcelona a través de les xarxes de camins rurals.

La metodologia de l'estudi s'ha basat, en primer lloc, en l'establiment d'una taxonomia de camins rurals: camins agropecuaris; senders de llarg recorregut; camins històrics (camins rals, camí dels monjos, camí dels contrabandistes, ...); camins de ribera i de sirga; accessos a lleres fluvials; accessos a espais d'interès natural (d'interès metropolità/regional i local/comarcal); camins-rieres a la costa (connexions mar-muntanya); camins de ronda a la costa (costes del Garraf i petits enclavaments del Maresme); camins careners; zones de policia i servituds de pas (associades a DPH, ZMT, infraestructures i serveis); camins de "cota" / miradors (i.e. carretera de les aigües); camins associats a canals i sèquies i, finalment, camins associats al soterrament de serveis tècnics.

En segon lloc, s'ha elaborat la cartografia de la xarxa de camins identificada, a la qual també s'han afegit "elements de referència" als quals donen accés: fites i elements del patrimoni historicoartístic (ermites, monestirs, castells, jaciments arqueològics, runes, turons, miradors, fonts...); nuclis històrics; equipaments en medi rural; parcs "comarcals" agraris i forestals; espais de lleure (àrees de picnic, càmpings); hàbitats naturals; etc.

Finalment, s'ha classificat "funcionalment" la xarxa de camins rurals: accés de la població urbana a l'espai rural; accés a usos i explotacions agrícoles i forestals (maquinària agrícola, etc.); accés a espais d'interès natural (general/local) i permeabilització de les grans infraestructures.

iii) Convenis i col·laboracions amb institucions locals

Evolució de l'activitat econòmica a Barcelona ciutat (2001)

Conveni de col·laboració amb el Gabinet Tècnic de Programació de l'Ajuntament de Barcelona, que consisteix en l'anàlisi de l'evolució de les variables econòmiques més rellevants de l'activitat econòmica al municipi Barcelona per tal d'obtenir l'estimació de la taxa de creixement del PIB durant l'any 2001, així com l'estimació del pes de determinats sectors sobre l'activitat econòmica de Barcelona.

La investigació s'ha estructurat en quatre parts:

- Marc general de l'evolució de les principals economies mundials, així com la dels àmbits territorials més propers a la ciutat: Catalunya i Espanya.
- Descripció del comportament de l'activitat econòmica a Barcelona l'any 2001.
- Anàlisi comparativa del l'evolució en el període 1990-2001 de les economies de Barcelona, Catalunya i Espanya.
- Estimar el pes de determinats sectors sobre el PIB de Barcelona per tal d'avançar en el coneixement de la seva especialització productiva.

Alternatives de traçat per a l'eix viari transfronterer Aran-Comenge. Tram: boca nord del túnel de Vielha-eth Pònt de Rei (frontera), N-230

La decisió del Ministeri de Foment de construir un nou túnel d'accés a la Val d'Aran facilitarà l'increment del trànsit a través de la vall. En aquest context, el dia 19 d'octubre de l'any 2000, el Conselh Generau d'Aran i l'IET van signar un Conveni per a la realització d'un estudi sobre el futur de la xarxa viària a la Val d'Aran. Per tal d'evitar la barreja de trànsits locals i de pas, causa d'una major accidentalitat, i els impactes ambientals, que podrien malmetre els atractius turístics, es proposa desdoblant l'actual N-230 en dues vies, una orientada a la comunicació exterior de la vall i al trànsit de pas, i l'altra a la comunicació interior. L'estudi inclou la valoració d'alternatives de traçat de les dues vies entre la boca nord del túnel de Vielha i la frontera francesa. El 23-1-2002 el Conselh Generau va aprovar els principis de traçat que se li van presentar i va demanar uns treballs complementaris. Aquestes demandes es van formalitzar en l'addenda al conveni, signada el 3-8-2002. El Conselh Generau va acceptat la totalitat de l'estudi, després de la reunió mantinguda el 28-11-2002.

Resultat: estudi lliurat al Conselh Generau d'Aran (versions catalana i castellana) i consultable a l'IET.

iv) Altres treballs

Empresa mixta per a la implantació de corredors de serveis

A començaments del 2002 es va lliurar la versió definitiva de l'estudi-proposta per a la creació d'una societat d'economia mixta amb l'objectiu d'implantar una xarxa de corredors de serveis tècnics de gran abast i de caire supramunicipal lligada a la xarxa de transports, en especial a les carreteres, i més específicament a les vies cíviques.

Aquest estudi és el resultat d'un conveni de l'IET i del Departament de Política Territorial i Obres Públiques amb diferents empreses de serveis, i la seva elaboració es va encarregar al Gabinet Tècnic d'Auditoria i Consultoria.

L'informe es troba disponible en català, en suport paper i en suport digital (pdf).

Logística empresarial a les portes del nou mil·lenni

Conveni de col·laboració amb el Centre d'Economia Industrial de la Universitat Autònoma de Barcelona per realitzar un estudi sobre la logística empresarial en el seu sentit més ampli.

L'estudi comença definint amb precisió cada un dels elements que integren la logística dins de l'empresa i valora les polítiques públiques en aquest àmbit, tant de la Unió Europea, com d'Espanya i Catalunya. Posteriorment, es fa un repàs de les noves eines i models en la gestió logística i s'estudia en profunditat l'elogística i la logística inversa. També es plantegen les tendències globals en la logística i en la gestió de la cadena de subministrament. Finalment, s'inclou en un annex una definició de conceptes i un glossari, així com la referència als webs principals que tracten d'aquests temes.

Evolució de la part del pavelló espanyol en el transport internacional de mercaderies per carretera

Informe realitzat per a l'INRETS (Institut National de Recherche sur les Transports et leur Sécurité) de França sobre l'evolució de la part del pavelló espanyol en el transport internacional de mercaderies per carretera.

Aquest informe es troba disponible en francès, en suport paper i en suport digital (pdf).

2.3 Projecció i cooperació internacional

i) Mostra Cerdà. Urbs i Territori

Exposicions

- 5 al 28 de febrer, Austin, University of Texas (EUA).
- 27 de febrer al 31 de març, Palma de Mallorca, Direcció General d'Arquitectura i Habitatge del Govern de les Illes Balears.
- 11 d'abril al 12 de maig, Alcalá de Henares, Capilla del Oidor.
- 3 al 28 de juny, Mannheim, Universität Mannheim (Alemanya).
- 28 d'agost al 21 de setembre – Londres, Royal Institut of British Architects (Regne Unit).
- 27 de setembre al 27 d'octubre – Siracusa, Università di Catania (Sicília, Itàlia).
- 18 d'octubre al 17 de novembre – Liverpool Hope University College. (Regne Unit).
- 6 de desembre al 18 de gener de 2003 – Rotterdam, Academy of Architecture and Urban Design (Holanda).

Conferències

- 12 i 13 de febrer, Austin, University of Texas.
- 27 de febrer i 6 de març, Palma de Mallorca, Direcció General d'Arquitectura i Habitatge del Govern de les Illes Balears.
- 11, 17, 24, 30 d'abril i 7 de maig, Alcalá de Henares, Capilla del Oidor.
- 7 de juny, Universität Mannheim.
- 5 i 12 de setembre, Londres, Institut Cervantes.
- 18 d'octubre, Liverpool Hope University College. (Regne Unit).
- 6 de desembre, Rotterdam, Academy of Architecture and Urban Design.

Publicacions

- *Cerdà. Die Stadterweiterung Barcelonas (Eixample)*. Barcelona, 2002, Institut d'Estudis Territorials, 40 pàgines.
 - *Cerdà. Città e territorio*. Barcelona, 2002, Institut d'Estudis Territorials i Università di Catania, 40 pàgines.
- Reedició dels catàlegs de la Mostra Cerdà:
- *Cerdà. Una visió de futur*. Barcelona, 2002, Institut d'Estudis Territorials/Editorial Electa, 381 pàgines.
 - *Cerdà, Una visión de futuro*. Barcelona, 2002, Institut d'Estudis Territorials/Editorial Electa, 381 pàgines.
 - *Cerdà. Planning beyond the urban*. Barcelona, 2002, Institut d'Estudis Territorials/Editorial Electa, 381 pàgines.

Articles

- Serratosa, Albert: "Die heutige Bedeutung von Cerdàs Eixample" dins Jentsch, Ch. (Hg.): *Visionen von der idealen Stadt. Beiträge zur Ausstellung "Ildefons Cerdà (1815-1876)" an der Universität Mannheim 2002*, Südwestdeutsche Schriften 30, p. 3-6.

ii) Comunitat de Treball dels Pirineus

L'IET té delegades per encàrrec del Departament de Política Territorial i Obres Públiques les tasques de secretariat de la Comissió I: Infraestructures i Comunicacions.

- Reunions de la Comissió: 13a Bilbao (Euskadi), 30 de gener; 14a Tudela (Navarra), 15 de maig; 15a Foix (Migdia-Pirineus), 23 d'octubre. Redacció de les actes (versions catalana, castellana i francesa) i preparació de la documentació de les reunions.
- Reunió entre el Comitè de Coordinació i els coordinadors de les comissions: Bielsa (Aragó), 23 de maig.
- XX Consell Plenari: Jaca (Aragó), 27 i 28 de juny. Redacció consensuada del punt 4 de la Declaració dels presidents (versions catalana, castellana i francesa).
- Elaboració de la pàgina web de la Comissió, dins del web de la CTP (www.ctp.org).
- Assistència a la Jornada-col·loqui sobre el Libro Blanco del Transporte de la Comisión Europea, Gobierno de Aragón, Zaragoza 12 de febrer.
- Elaboració del mapa de l'evolució prevista de la xarxa viària als Pirineus, 18 d'abril.
- Redacció de l'informe "Las comunicaciones pirenaicas en la política europea de transportes Extractos de documentos oficiales" (versions en francès i castellà) 25 d'abril.
- Col·laboració en l'edició impresa i per a Internet de l'*Atlas transpirinenc de transports*, amb el Ministeri francès de l'Equipament, DRE Migdia-Pirineus.
- Participació al Seminari sobre Interreg III A França-Espanya 2000-2006. Graus, 28 de novembre.

iii) Eurocongrés 2000

L'IET ha assumit la presidència i la direcció de l'àmbit 6, Ordenació del territori, infraestructures, medi ambient i sostenibilitat.

S'ha impulsat la realització de diferents activitats de l'àmbit, amb una participació especialment destacada en les següents:

- Jornades "Consolidar l'eix transpirinenc Barcelona-Tolosa de Llenguadoc-París. Les comunicacions a debat". Ripoll, 31 de maig i 1 de juny.
- Jornada "Perspectives de l'eix transfronterer Tortosa-Balaguer-Tolosa de Llenguadoc". Balaguer, 4 d'octubre.
- Colloque Développement régional, développement local, développement durable: quelles gouvernances. Tolosa, 25 i 26 d'octubre.
- Jornada "Aigua dels Alps per a Catalunya". Barcelona, 19 de novembre.

iv) Cooperació amb el Govern algerià per a l'elaboració del Schéma Régional d'Aménagement du Territoire (SRAT) de la regió d'Orà (Région Nord-ouest) (reunions preparatòries)

Reunions de treball amb representants del Govern algerià (*Ministère de l'Aménagement du Territoire et de l'Environnement (MATE)* i *Agence Nationale d'Aménagement du Territoire, ANAT*) i amb la *wilaya* d'Orà en relació amb l'establiment d'un conveni de col·laboració amb l'IET i la UPC respecte de l'elaboració d'un *Schéma Régional d'Aménagement du Territoire (SRAT)* de la regió d'Orà (*Région Nord-ouest*). És voluntat del Govern algerià explorar les possibilitats de comptar amb finançament complementari dels programes i els fons de cooperació mediterranis tant de la UE (programa MEDA, etc.), com del Govern espanyol o d'institucions catalanes.

En primera instància, l'àmbit territorial de la col·laboració no serà tota la regió nord-oest d'Algèria, sinó molt més específicament l'àrea metropolitana d'Orà i el seu

litoral, per la qual cosa es posarà un major èmfasi en els problemes urbans/metropolitans, de rehabilitació del centre històric, de millora del sistema de transport, d'ordenació del creixement demogràfic i la demanda d'habitatge a la perifèria immediata d'Orà, de planificació del desenvolupament litoral i turístic, de renovació i millora de l'oferta de sòl industrial, d'establiment d'un sistema complet i eficient d'aigües residuals, etc.

La col·laboració també podrà establir-se en altres camps que depassen l'elaboració estricta d'un pla o esquema d'ordenació del territori. Aquests camps podrien ser: l'elaboració de cartografia, d'imatge satèl·lit o de fotogrametria aèria, així com la realització d'estudis específics per avaluar problemes ja identificats i que exigeixen propostes de solució o projectes detallats (i.e. pla específic d'ordenació del litoral, del port, de les zones industrials, del sistema de sanejament, d'Orà com a "capital de serveis", del sistema d'abastament d'aigua, de l'actual dialèctica entre l'agricultura cerealística i la viticultura, dels projectes per al gran llac interior "*Grande Sebkra*", etc.)

En darrer lloc, també dins el marc de la col·laboració, es preveu la possibilitat que IET i UPC organitzin, un "stage" a Barcelona/Catalunya d'una delegació d'alts funcionaris responsables de l'ordenació del territori d'Orà, a fi d'impartir-los una sèrie de sessions de formació metodològiques sobre l'urbanisme i l'ordenació del territori i de permetre'ls conèixer *in situ*, a través d'una visita guiada, els tipus de plans i projectes que s'han implementat per a donar solució als diferents problemes urbanístics i territorials.

v) Altres col·laboracions internacionals

Conveni de col·laboració signat el 15 d'abril del 2002, entre l'IET, l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana i la Universidad Católica de Chile.